

РЕШЕНИЕ

№ 110

гр. София, 09 август 2022 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на седемнадесети юни две хиляди двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МИНА ТОПУЗОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при участието на секретаря Мира Недева и прокурора от ВКП ГЕБРЕВ изслуша докладваното от съдия ХРИСТИНА МИХОВА н. д. № 292 /2022 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по повод постъпили касационни жалби от процесуалните представители на подсъдимите В. Е., С.С., М. П., Р. К. и П. П., срещу въззивно решение № 286/16.08.2021 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1120/2020 г., по описа на Софийски апелативен съд, НО, V – ти възз. състав. Постъпила е и касационна жалба, подадена лично от подсъдимия В. Е., срещу същото въззивно решение. Във всички касационни жалби се сочат касационните основания по чл. 348, ал.1, т.1, 2 и 3 от НПК, като се претендира алтернативно за оправдаване на подсъдимите, отмяна на въззивния съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане или намаляване размера на наложените санкции.

В съдебно заседание пред ВКС подсъдимите Е., С., П., К. и П. и техните защитници поддържат подадените касационни жалби и пледират за уважаването им по изложените в тях съображения.

В предоставената им последна дума подсъдимите Е., С. и К. молят да бъдат оправдани, подсъдимият П. – да бъде намален размерът на наложеното му наказание до срока на предварителното му задържане, а подс. П. - да бъде намален размерът на наказанието лишаване от свобода, като изпълнението на същото да бъде отложено за определен изпитателен срок.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура намира жалбите за неоснователни, поради което пледира за оставянето им без уважение.

Подсъдимият М. Д., редовно призован, не се явява. Представява се от защитника си – адв. Ш., който изразява становище за оставяне в сила на обжалваното въззивно решение.

Частните обвинители Д. В. и В. В., лично и като законни представители на малолетната В. В., Ж. В. и В. В., както и техният повереник – адв. Г. Д., редовно призовани, не се явяват в съдебното заседание. След приключване на същото е докладвана молба – становище, подадена чрез повереника – адв. Д., с която се прави искане за отхвърляне на касационните жалби, оставянето в сила на въззивното решение и осъждане на подсъдимите да заплатят, направените от всеки от частните

обвинители разноси в размер на по 1800 лева за осъществяване от повереника на защита на правата и законните интереси на частните обвинители пред касационната инстанция. Към молбата са приложени договори за правна помощ и съответните пълномощни.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в пределите на чл. 347, ал.1 от НПК, намери за установено следното:

Настоящото касационно производство е второ по ред, след като с решение № 230/08.09.2020 г., постановено по н. д. № 522/2019 г., ВКС, НК, 2 – ро н. о., образувано по въззивни жалби на подсъдимите и протест на ОП – Пловдив, е отменено въззивно решение № 19/ 29.01.2019 г., по в.н.о.х.д. № 198/2018 г. на Апелативен съд – Пловдив, като делото е върнато за ново разглеждане от въззивната инстанция. С отмененото въззивно решение на АС - Пловдив изцяло е била потвърдена първоинстанционната присъда № 90/25.10.2017 г., постановена по н.о.х.д. № 520/2016 г., по описа на Окръжен съд – Пловдив.

След връщането на делото на въззивната инстанция, поради процесуална невъзможност АС – Пловдив да сформира нов въззивен състав, ВКС на основание чл. 43, т. 3 от НПК с определение е изпратил делото на Софийски апелативен съд за разглеждане.

С въззивно решение № 286/16.08.2021 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1120/2020 г., по описа на Софийски апелативен съд, НО, V – ти възз. състав, предмет на настоящата касационна проверка, първоинстанционната присъда е изменена, като са намалени размерите на наложените на подсъдимите наказания, както следва:

М.П.

- по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1 и 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 и ал. 3 от НК – от седем години и шест месеца на пет години и шест месеца лишаване от свобода

- по чл. 216, ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК от две години на една година лишаване от свобода

- по чл. 195, ал. 2, вр. с ал.1, т. 3 и т. 4, вр. с чл. 194, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал. 1 от НК – от четири години на три години и шест месеца лишаване от свобода

- по чл. 199, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 198, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК – от шест години на пет години и шест месеца лишаване от свобода

- определеното на основание чл. 23, ал. 1 от НК общо най - тежко наказание – от седем години и шест месеца на пет години и шест месеца лишаване от свобода

С. С.

- по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1 и 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 и ал. 3 от НК – от шест години на четири години и шест месеца лишаване от свобода

- по чл. 216, ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК от две години на една година лишаване от свобода
- по чл. 195, ал. 2, вр. с ал.1, т. 3 и т. 4, вр. с чл. 194, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК – от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода
- по чл. 199, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 198, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК – от шест години на пет години лишаване от свобода
- определеното на основание чл. 23, ал. 1 от НК общо най - тежко наказание – от шест години на пет години лишаване от свобода

В. Е.

- по чл. 117, ал. 2, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК – от три години на две години лишаване от свобода
- по чл. 330, ал.3, вр. с ал. 2, т. 1 и 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 3, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 и ал. 3 от НК – от седем години и шест месеца на пет години и шест месеца лишаване от свобода
- размерът на определеното на основание чл. 23, ал.1 от НК общо най – тежко наказание от седем години и шест месеца на пет години и шест месеца лишаване от свобода

Р. К.

- по чл.117, ал. 2, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК – от три години на две години лишаване от свобода
- по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1 и 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 3, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал. 1 и ал. 3 от НК – от седем години на пет години лишаване от свобода
- размерът на определеното на основание чл. 23, ал.1 от НК общо най – тежко наказание от седем години на пет години лишаване от свобода

П. П.

- по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1 от НК – от четири години на три години и шест месеца лишаване от свобода
- по чл. 195, ал. 2, вр. с ал.1, т.3 и т.4, вр. с чл. 194, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК – от четири години на три години и шест месеца лишаване от свобода
- размерът на определеното на основание чл. 23, ал.1 от НК общо най – тежко наказание от четири години на три години и шест месеца лишаване от свобода

М. Д.

- по чл. 330, ал. 2, т. 1, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 и ал. 3 от НК – от четири години на три години лишаване от свобода.

Софийски апелативен съд е потвърдил първоинстанционната присъда в частта относно: пълното оправдаване на подсъдимия В. Б. по обвинението по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК; оправдаването на подс. К. по обвинението по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т.1 и 2, вр. с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 3 от НК за щети над размера от 983,74 лв. и относно палежа в с. Зелениково; оправдаването на подс. П. по обвинението да е извършил деянието по чл. 330 от НК в с. Зелениково в съучастие с подсъдимия Б., като съизвършител и подбуден от подс. К.; определените на основание чл. 57 от ЗИНЗС първоначални режими на изтърпяване на наложените на подсъдимите наказания лишаване от свобода; приспадналото на основание чл. 59, ал.1 от НК от общите наказания време на предварително задържане на подсъдимите с мерки за неотклонение; разпореждането с веществените доказателства и присъждането на разноските по делото.

Въззивният съдебен акт не се обжалва или протестира в частта, с която е потвърдена първоинстанционната присъда, като срещу него не са подадени и касационни жалби от подсъдимите Д. и Б.. Това очертава границите на настоящата касационна проверка, извън която остава въззивното решение в така посочени части.

По твърденията за допуснати съществени нарушения на процесуалния закон

Приоритетно следва да бъдат обсъдени доводите на жалбоподателите за допуснати съществени процесуални нарушения при постановяване на въззивното решение, тъй като при положителна констатация за наличието на такива се обезсмисля по - нататъшната проверка относно правилното приложение на материалния закон и справедливостта на наложените на подсъдимите санкции.

На първо място следва да бъде разгледано оплакването, посочено в жалбата, подадена от защитата на подс. К., свързано с допуснатото нарушение на досъдебното производство, засягащо правото му на защита – не предявяване на обвиняемия на материалите от досъдебното производство. Принципно, лишаването на обвиняемия от възможността да се запознае с материалите, събрани в хода на разследването, е нарушение на нормата на чл. 227 от НПК. Констатацията за наличието на същото обаче не налага намесата на касационния съд по начините посочени в разпоредбата на чл. 354, ал. 3, т. 2 от НПК. Съгласно нормата на чл. 348, ал. 3, т.1 от НПК, нарушението на процесуалните правила е съществено, когато е довело до ограничаване на процесуалните права на страните, ако не е отстранено. В конкретния случай допуснатото на досъдебното производство е отстранено в хода на първоинстанционното съдебно производство, като на подс. К. е дадена възможност да се запознае с всички материали по делото, събрани в рамките на целия наказателен процес и по този начин да реализира защитата си в пълен обем.

На следващо място, настоящият съдебен състав съобрази, че във всички касационни жалби се съдържат твърдения за пороци в доказателствената и аналитичната дейност на контролирания съд, поради което счете, че следва да ги разгледа съвместно. Оплакванията на касаторите са от начина на събиране, проверка и оценка на доказателствата, поставянето на ненадеждни доказателствени източници в основата на въззивното решение, игнорирането на едни и неправилното кредитиране на други свидетелски показания. В тази връзка се твърди, че въззивният съд не се е съобразил с указанията, дадени в отменителното решение на ВКС, като не е осъществил пълен, задълбочен и всеобхватен анализ на доказателствената съвкупност,

не е отговорил на направените от защитата възражения във връзка с приобщаването и оценката на определени гласни доказателствени средства и е приел за установени факти, които не се извличат от приобщените доказателства.

Основното недоволство на касаторите в тази връзка е свързано с кредитирането на обясненията на подсъдимите П. и С., депозирани на досъдебното производство пред съдия и несъобразяването на въззивната инстанция с направените пред нея изявления от същите подсъдими за оказан им натиск от полицейски служители в хода на разследването. По - конкретни в своите жалби са подс. Е. и неговите защитници, според които въззивният съд не взел предвид събраните по делото данни за това, че подсъдимите П. и С. неколккратно са били извеждани от ареста, без да са извършвани процесуално - следствени действия с участието им, като са провеждани единствено „беседи“ между тях и полицейски служители. Не били коментирани от проверявания съд и данните за проведените нерегламентирани срещи между св. М. и двамата подсъдими, докато са били задържани в ареста, преди разпита им пред съдия. Не било съобразено от решаващия съд и че е бил нарушен целият процес на събиране на доказателства, с поставянето на подсъдимите С. и П. в една килия, с което им била дадена възможност да синхронизират обясненията си. Контролираният съд не коментирал в обжалваното решение обстоятелството, че е било дадено разрешение за използване на СРС – подслушване на разговорите между тези подсъдими в арестното помещение за срок от два месеца, а е било изготвено ВДС само за дата 10.02.2015 г. Същите жалбоподатели твърдят, че въззивният съд не е отговорил на възраженията им за това, че осъждането на подс. Е. се основава единствено на оговор - обясненията на П., С., Д. и П., както и на показанията на заинтересованите свидетели – А. П., А. П. и Т. М., на които неправилно дал вяра, въпреки тяхната противоречивост и необективност. Не бил посочен в обвинителния акт механизма на „каскадното подбудителство“ /според представителя на обвинението/ на деянията, при които двамата подсъдими – К. и Е., са действали като подбудители. Този механизъм не бил изяснен и от въззивния съд. Последният не обсъдил множеството представени от защитата на подс. Е. писмени документи относно финансовото състояние на дружествата, управлявани от св. Г. и не взел предвид, че след палежите той върнал заемите си, което сочело, че е имал други врагове, а това опровергавало наличието на приетия от съдилищата мотив на Е. за извършване на деянията спрямо него. Неизяснен останал и мотивът на подс. Е. да извърши деянията по чл. 330 от НК спрямо сем. В., св. М., св. М., св. И. и св. Д., като контролираният съд игнорирал факта, че подс. К. е имал връзка и конфликт с част от тези пострадали и съответно мотив да извърши деянията, а подс. Е. не е имал такъв. Проверяваният съд не отчел и факта, че подс. К. бил нещатен „полицейски сътрудник“, изразил готовност да участва в „постановки“ срещу Е. и други адвокати.

При така изложените оплаквания от процесуалната дейност на контролирания съд на първо място следва да се провери дали той е изпълнил указанията, дадени с отменителното решение на ВКС, така както повелява нормата на чл. 355 от НПК. При предходния касационен контрол ВКС е счел, че при постановяване на въззивното решение АС – Пловдив е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, свързани с анализа и оценката на доказателствената съвкупност, като незаконосъобразно е основал своя съдебен акт на показанията на полицейските служители П., К. и А., възпроизвеждащи обясненията на подс. К., дадени при проведени с него „беседи“ в условията на ареста, без да му е предоставено право на

адвокатска защита и без да му е било разяснено правото да не дава уличаващи го сведения. Не била осъществена всеобхватна оценка на обстоятелствата, свързани с нерегламентираните извеждания на подсъдимите от арестните помещения, без с тях да се провеждат процесуално – следствени действия, поставянето им в една килия, допуснатите срещи между тях и свидетелите М., Д. и К., преди провеждане на разпитите пред съдия, като с неубедителни и несъстоятелни мотиви било отговорено на съмненията на защитата за оказан психологически натиск върху подсъдимите. По този начин предходните инстанции изградили решаващите си изводи по фактите и обвинителните си заключения на основата на оговор /обясненията на С. и П., дадени пред съдия на досъдебното производство/ и показанията на посочените полицейски свидетели, възпроизвеждащи изявленията на подс. К. при беседите, без да извършат задълбочена и прецизна проверка на допустимостта, надеждността и достоверността на тези доказателствени източници.

Проверката на въззивното решение, предмет на настоящия касационен контрол, дава основание да се приеме, че контролираният съд се е съобразил изцяло с указанията на ВКС, поради което упреците на жалбоподателите за обратното са неоснователни. Въззивната инстанция в своя съдебен акт е посочила, че възприема фактичката обстановка, така както е установена от първоинстанционния съд, въз основа на събраните от него доказателства, като е уточнила изрично, че изключва от доказателствената съвкупност показанията на полицейските служители – свидетелите К., П. и А., относно информацията придобита от тях при „беседите“ им с подс. К.. Последният не е давал обяснения по делото, поради което и доводите на касаторите за това, че този подсъдим е сътрудник на полицията, готов да ѝ съдейства и т. н., не следва да бъдат обсъждани, тъй като не са използвани като доказателствена основа при постановяване на обжалваното решение.

На следващо място контролираният съд е декларирал, че се солидаризира с доказателствения анализ, осъществен от първостепенния съд и че приема установените чрез него факти, като не намира причина за промяна на фактичката обстановка. Необходимо е да се отбележи, че в мотивите на първоинстанционната присъда е направен изключително подробен, детайлен и задълбочен анализ на доказателствените източници, като е отговорено изчерпателно на възраженията на защитата относно обективността и достоверността на всеки от тях. При това положение е било напълно излишно въззивният съд да преповтаря анализа на всяко отделно доказателство и доказателствено средство и да излага собствените си доводи относно тяхната процесуална допустимост и надеждност. Контролираният съд не следва да бъде упрекнат за този подход, тъй като той е процесуално допустим, когато проверяващата инстанция е достигнала до същите фактически изводи като първоинстанционния съд въз основа на събраните и проверени от него доказателства. Изисква се, разбира се, това да е заявено по категоричен и недвусмислен начин, така както е направено в обжалваното въззивно решение. В този смисъл, оплакването на касаторите за това, че въззивният съд не е обсъдил отново и подробно всяко отделно доказателство, е неоснователно.

Проверката на въззивния съдебен акт установява, че възраженията на подсъдимите и техните защитници, относно съмненията за оказан натиск върху П., С. и Д. от полицейските служители, не са останали извън вниманието на въззивния съд, а точно обратното – на същите е даден подробен и аргументиран отговор, с което той е изпълнил задълженията се, визирани в чл. 339, ал. 2 от НПК, както и указанията на

ВКС. Контролираният съд е изложил съображенията си, поради които е приел обясненията на подсъдимите П. и С. за оказан им натиск на досъдебното производство, за израз на възприетата от тях защитна позиция, заявена едва при повторното разглеждане на делото от въззивната инстанция. Провервяваният съд е обсъдил събраните по делото данни за извеждането на тези подсъдими от ареста по нареждане на наблюдаващия прокурор, без с тях през това време да са извършвани процесуално - следствени действия, като правилно е преценил, че липсва конкретика в обясненията на подсъдимите относно естеството на провежданите по същото време „беседи“ с полицейските служители. Подсъдимите С. и П. в оплакванията си не сочат конкретно от какъв вид е бил натискът, в каква насока, кое от разказаното от тях не отговаря на действителното положение. При това въззивният съд правилно е счел твърденията им за декларативни, като се е аргументирал с обстоятелството, че на досъдебното производство подсъдимите С. и П. са били представлявани от упълномощени от тях защитници, включително и на разпита им пред съдия, но не са направили възражения за оказано неправомерно въздействие върху тях. Отчел е и обстоятелството, че разследващите са получили голяма част от информацията за деянията за пръв път от самите подсъдими, включително и с подробности, които единствено извършителите биха могли да знаят, което опровергава твърдението на С. и П., че са били притискани да дават обяснения в определена насока. Контролираният съд правилно е посочил в тази връзка, че за палежа на автомобила на св. Г. изобщо не се е водило наказателно производство /считало се е, че запалването му е резултат на късо съединение/, преди подсъдимите П. и С. сами да разкажат пред разследващите за този случай. Логично контролираният съд е отхвърлил като неоснователно и твърдението, че при срещите на св. М. с подсъдимите той им е въздействал относно това какви обяснения да дадат. Този свидетел добросъвестно е споделил в разпита му пред първоинстанционния съд, че се е срещнал с част от подсъдимите в ареста, за да изясни за себе си, каква е била целта на престъпленията, свързани с неговата личност. При това положение правилно въззивният съд е счел, че след като свидетелят сам е търсел информация, обективно той не е могъл да въздейства и да оказва натиск върху подсъдимите С. и П. да дадат конкретни обяснения, а и самите те не твърдят да е имало такъв от негова страна. Правилно САС в тази връзка е обсъдил и съдържанието на ВДС, в които са отразени резултатите от използваните СРС – записи на разговори, проведени между подсъдимите П. и С.. Вярно е, че подсъдимите са били поставени в една килия, за което обаче няма законова забрана и зависи от избраната тактика от водещите разследването, като целта ѝ е събиране на допълнителна информация, необходима за изясняване на всички аспекти от значение за делото. Реално това решение на разследващите е дало резултат, тъй като именно от записаните разговори между подсъдимите става ясно, че дадените от тях обяснения пред съдия не са били резултат на натиск, а на доброволното им решение, като още тогава П. и С. са обсъждали възможността по - късно в хода на съдебния процес да ги променят, с цел финансова изгода, която да получат от подс. Е.. От същите ВДС се установява и че С. и П. не са се чувствали притиснати, а са обмисляли как да използват бъдещите си срещи със свидетеля М. в своя полза, включително и финансова. Извършената проверка на доказателствените материали опровергават и твърдението на защитника – адв. Е., за избирателно включване в доказателствената маса единствено на разговор, записан в ареста на 10.02.2015 г. Видно от приложените по делото материали, ВДС са събрани в няколко тома и папки / том 1, 2, 3, 6 и папка 4/, като в тях са

материализирани резултатите от използваните СРС от различни дати. В том 1 от ВДС са приложени резултатите от записани няколко разговора, проведени съответно на - 15.01.2015, 05.02.2015, 09.02.2015 и 10.02.2015 год. Следва да се отбележи и че е нормално, естествено и законосъобразно да бъдат изготвени и приложени ВДС само за разговорите на подслушаните лица, които съдържат значима за делото информация, а не за всички, проведени между тях в рамките на разрешен срок. В този смисъл не са налице допуснати нарушения при експлоатацията на СРС, които да не са били отчетени от съдилищата по фактите при преценката за допустимост на изготвените на тази база ВДС.

По – същественото съображение на въззивния съд, което се приема и от настоящия съдебен състав, за да отхвърли твърдението за осъществен натиск върху подсъдимите / било от полицейски служители, било от свидетели/ и да приеме за обективни и достоверни дадените от тях обяснения по реда на чл. 222 от НПК, е, че те не са изолирани, а кореспондират както помежду си, така и със свидетелските показания, протоколите за оглед на местопроизшествие, експертните заключения и с резултатите от извършените следствени експерименти с участието им за проверка на дадената от тях информация. Във въззивния съдебен акт контролираният съд е извършил съпоставка между отделните доказателствени източници, мотивирайки се подробно и добре аргументирано относно доказаността на всяко отделно деяние, посочвайки изрично, че осъждането на подсъдимите не се основава единствено на оговор – признанията на подсъдимите П, С., П. и Д., за личното им участие и това на подсъдимите Е. и К., а и на конкретни други доказателства / визирани подробно в решението/, с които са в корелация. По този начин проверяваният съд във въззивния съдебен акт /л. 283 - 285 от възз. реш./ е отговорил изчерпателно и аргументирано на всички възражения на жалбоподателите относно: липсата на мотиви на подсъдимите Е. и К. за осъществяване на деянията; решението на подсъдимите С. и П. да запалят автомобила на адвокат И., а не да го набият; финансовото състояние на св. Г. и възможността други лица да са искали да му навредят, а не подс. Е.; заинтересоваността на св. А. П. да даде показания срещу Е.; ролята на подс. К. и действията му като подбудител за осъществяване на деянията, за които му е повдигнато обвинение. Пред ВКС не се визират нови обстоятелства, които да не са били обект на осъждане от съдилищата по фактите, както и нови възражения, които да не са получили своя обоснован отговор в съответните съдебни актове. Аргументите на предходните инстанции, с които са отхвърлени твърденията на касаторите по отношение надеждността, достоверността и обективността на доказателствените източници и установените чрез тях факти, са логични, добре обосновани и законосъобразни. Контролираният съд е извършил всеобхватен, задълбочен и обективен анализ на доказателствената съвкупност, изложил е ясни и логични съображения относно кредитирането на едни и отхвърлянето на други доказателствени източници, процесът на формиране на вътрешното му убеждение по фактите е лесно проследим, поради което твърденията за допуснати от него нарушения на нормите на чл. 13, чл. 14, чл. 107 и чл. 339 от НПК са изцяло неоснователни.

По оплакванията за допуснати нарушения на материалния закон

Твърденията на жалбоподателите за допуснати нарушения на материалния закон се аргументират с доводи за неправилно кредитиране на един или друг

доказателствен източник, като по този начин реално се оспорва обосноваването на въззивното решение, която не е сред касационните основания, визирани в чл. 348, ал.1, т. 1 - 3 от НПК. От компетентността на ВКС е изключена възможността да прави самостоятелен анализ и оценка на доказателствената съвкупност /освен в хипотезата на чл. 354, ал. 5 от НПК/ и на тази основа да приема фактически положения, различни от установените от въззивната инстанция, водещи до осъждането или оправдаването на подсъдимите/ каквото искане се прави от някои от касаторите – подсъдимите Е., К., а отчасти и П./. Единствено съдилищата по фактите, какъвто касационният съд не е, притежават суверенното право да преценяват, въз основа на кои от доказателствените източници ще формират своето вътрешно убеждение, за да изградят фактическите и правните си изводи. При това в правомощията на настоящия съдебен състав е да провери само доколко контролираният съд е формирал заключенията си по фактите въз основа на точно и стриктно прилагане на наказателнопроцесуалните норми. В посочения аспект, както е посочено по - горе в решението, настоящият съдебен състав не констатира допуснати нарушения на правилата, регламентиращи събирането, проверката и анализа на доказателствените източници, във връзка с изясняване на всички обстоятелства, включени в предмета на доказване.

При фактите, установени изцяло в съответствие с процесуалните правила, проверяваната инстанция е приложила правилно материалния закон. В обжалваното въззивно решение /от л. 269 – л. 274 от възз. дело/ контролираният съд е изложил по отношение на всяко отделно обвинение, повдигнато срещу подсъдимите, подробни съображения, визирайки конкретните доказателства, въз основа на които е достигнал до извода за осъществяване на престъпленията. Отделните престъпни прояви на всеки един от подсъдимите законосъобразно са субсумирани под съответната материално - правна норма, при строго спазване на стандарта, заложен в разпоредбата на чл. 303, ал. 2 от НПК. Посочени са всички елементи на престъпните състави, като са изложени аргументите на съда, съобразно които е приел осъществяването им от всеки отделен деец. Въззивният съд е отговорил мотивирано и изрично на възраженията на защитата за основаването на обвиненията единствено на „оговор“ – обясненията на подсъдимите П., С., П. и Д., като е посочил доказателствените източници, намиращи се в корелация с изнесената от тях информация – свидетелски показания, експертни становища, протоколи за оглед на местопроизшествие и за извършени следствени експерименти.

Неоснователни са твърденията на подс. Е. и неговите защитници за това, че предходните инстанции са допуснали нарушение на материалния закон, като неправилно са приели, че подсъдимият е имал мотив да действа като подбудител за извършване на съответните деяния. Тези възражения се излагат подробно в касационните жалби, като се сочат конкретни аргументи, поставящи под съмнение приетото от съдилищата по фактите в тази насока. Наведените от касаторите доводи за това, че обвиненията не са доказани, тъй като не са установени мотивите на подс. Е. за осъществяване на престъпленията, не държат сметка за естеството на подбудителската дейност, като форма на съучастие, съобразно смисъла на чл. 20, ал. 3 от НК. Подбудителството е дейност, при която подбудителят, чрез въздействие върху психиката на извършителя, го склонява, мотивира да вземе решение за осъществяване на деянието. За да се приеме за доказана подбудителската дейност, не е задължително да са установени точните цели и мотиви на подбудителя, въз основа на които е въздействал върху извършителя. Възможно е последният да не желае да знае какви са

мотивите на подбудителя и да не се интересува от тях, както и самият подбудител да не иска да ги разкрие пред извършителя. Начинът, по който подбудителят въздейства върху извършителя, за да го мотивира да осъществи деянието, също няма значение. Той зависи от отношенията между двамата, личността на подбудителя и извършителя, естеството на престъпната проява. Механизмът на склоняването може да е увещаване, даване на съвет, обещание за финансова изгода, вид принуда, използване на зависимост и т. н. Въззивният съд е изложил в тази връзка подробни доводи, базиращи се на доказателствената съвкупност, събрана по делото, чието съдържание е интерпретирано съобразно действителния му смисъл, без игнориране на едни доказателства за сметка на други. За да приеме, че подс. Е. е имал мотиви за осъществяване на всяка една от престъпните прояви, в извършването на която е признат за виновен, контролираният съд се е позовал не само на обясненията на подсъдимите П., С., Д. и П., изложени пред съдия на досъдебното производство и потвърдени пред първостепенния съд, но и на показанията на всички пострадали свидетели, даващи сведения за отношенията си с адвокат Е., на показанията на свидетелите А. П. и А. П., работили за него, във връзка с намирането на клиенти - пострадали от пътнотранспортни произшествия, на изложеното от св. К. за конфликта между нея, адвокат Д. и подс. Е., във връзка с образувано срещу тях дело за измама на пострадал, представляван от Е., в качеството му на адвокат. Въз основа на тези доказателствени източници контролираният съд е достигнал до законосъобразния извод, че подс. Е. е имал мотив за отстраняване на работещия в същата правна сфера и негов конкурент, във връзка с получаване на обезщетения от пострадали при транспортни произшествия - адвокат М.; за сплашване и предупреждение на св. М., чрез палежа на дома и автомобила на работещия за последния - св. М.; за палежа на автомобила на св. И. /считан за близък на св. М. и негова връзка с по - високостоящи лица/; за палежа на автомобила и трактора на св. Г. – длъжник на подс. Е.; за палежа на колата на сем. В. - съседи на подс. Е., в конфликт с неговата съпруга, заради храненето на бездомни кучета; за повреждането на автомобила на св. Д. /адвокат, с който е имал конфликт отново във връзка с транспортно дело/. Основният аргумент, за да приеме, че подс. Е. е имал мотив и интерес от осъществяване на деянията, е, че за разлика от него, нито един от извършителите - подсъдимите П., С. и П., не са познавали пострадалите, не са знаели къде живеят и какви коли карат, не са били в каквито и да било отношения с тях и не са имали личен мотив за осъществяване на престъпленията. В конкретните случаи за подсъдимите П., С. и П. е било достатъчно да получат информация за пострадалите лица, техните жилища и превозни средства, за да могат да осъществят престъпленията, както и да си вземат възнаградението за извършеното. Необходимите им сведения за това, съгласно приетите от въззивния съд факти, те са получавали от подс. Е. и отчасти от подс. К., като мотивите на последните не са имали значение за П., С. и П., което обяснява и липсата на достатъчна конкретика и пълнота по този въпрос в обясненията им, дадени пред съдия. За престъпленията, в които съучастник като подбудител, наред с подс. Е. е и подс. К., следва да се отбележи, че мотивите на последния / да помогне на Е., който му е оказвал адвокатски услуги, да покаже своята важност пред него, да извлече за себе си финансова изгода и т. н./ също не са от съществено значение за наказателната му отговорност. Достатъчно е, че чрез обясненията на подсъдимите П., С. и Д. /за палежа на дома на св. Х./, потвърдени от други доказателства /изчерпателно посочени във въззивното решение/ е установено въздействието, което е оказал върху тях, за да ги

склони да извършат съответните престъпления, както и факта, че им е заплащан възнаграждение след осъществяване на деянията с пари, получени от Е.. При установените по несъмнен начин обстоятелства, относно склоняването на извършителите П. и С., правилно и законосъобразно въззивният съд е ангажирал наказателната отговорност на подсъдимите Е. и К. за осъществените от тях в съучастие деяния, в ролята им на подбудители, като в този смисъл материалният закон е приложен правилно.

В касационната жалба на подс. К. оплакването за наличието на касационното основание по чл. 348, ал.1, т.1 от НПК се аргументира и с довода, че неправилно част от палежите – на домовете на св. М. и сем. В., били квалифицирани по чл. 330, ал. 2, т. 1 и ал. 3 от НК, тъй като било установено, че живущите в жилищата не са пострадали, успели да излязат невредими, а причинените на домовете им имуществени вреди били на ниска стойност, т. е. не е налице квалифициращото обстоятелство „значителни щети“. На тези доводи въззивният съд е отговорил изчерпателно, солидаризирайки се изцяло с правните изводи на първостепенния съд. Основание за приложение на съответните престъпни състави са приетите от предходните инстанции факти, които сочат, че във всички къщи, засегнати от палежите, са се намирали хора – семействата на св. М., св. В. и св. Х., които по това време са спели и само по една случайност са успели навреме да излязат от запалените сгради и да потърсят помощ. Доколкото отделните деяния по чл. 330 от НК са квалифицирани като продължавано престъпление по чл. 26 от НК, правилно предходните инстанции са приели и че общата стойност на причинените имуществени щети обосновава и квалификацията по чл. 330, ал. 3 от НК. Що се отнася до оплакването на защитата на подс. К. относно правилната квалификация на престъплението, свързано с палежа на трактора на св. Г., следва да се отбележи, че по това обвинение подсъдимият е оправдан изцяло, поради което е безпредметно възраженията му да бъдат обсъждани.

В касационната жалба на подс. П. твърдението за допуснато нарушение на материалния закон се обосновава с довода за липса на умисъл за отнемане на автомобила, предмет на престъплението по чл. 195 от НК. Възражения от същия вид защитата на подс. П. е депозирала още пред първоинстанционния съд, като последният е дал мотивиран и добре аргументиран отговор на същите в мотивите на постановената от него присъда / л. 103 от мот. на първ. пр./. Правните доводи на първостепенния съд са възприети и от въззивната инстанция / л. 278 от възз. реш./, като съответстващи на нормата на чл. 195 от НК. Законосъобразно са интерпретирани установените по делото факти, обективиращи умисъла на подсъдимите П., С. и П. за отнемане, а не за ползване на лекия автомобил „БМВ“, поради което изводите на предходните инстанции за това, че е осъществен състав на чл. 195, а не на чл. 346 от НК, са законосъобразни, изцяло се споделят и от настоящия съдебен състав и е излишно да бъдат повтаряни. Същото се отнася и за възражението, посочено в касационната жалба на подс. С., относно квалифицирането на деянието по чл. 199 от НК. Изложените от предходните инстанции правни съображения по отношение на това обвинение / л. 105, л. 141 и л.142 от мотивите на първ. пр. и л. 278 от възз. реш./ са изяло в съответствие с установените по делото факти и изискванията на материалния закон, поради което не се налага намесата на касационния съд, чрез реализиране на правомощията по чл. 354, ал. 2, т. 2 от НПК.

В заключение следва да се посочи, че не са налице касационните основания по чл. 348, ал.1, т. 1 и т. 2 от НПК, изискващи отменяне или изменение на обжалваното въззивно решение.

Оплаквания за несправедливост на наложените наказания

Такива се сочат в касационните жалби на всички касатори. Основното недоволство е от недостатъчния размер, с който са били намалени наказанията им от въззивния съд, въпреки правилно отчетеното от него обстоятелството, че от извършване на престъпленията е изминал значителен срок.

Настоящият съдебен състав не намира за основателни посочените оплаквания.

Първоинстанционният съд е съобразил всеки аспект от професионалната, семейната и социалната ангажираност на подсъдимите, както и всички смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства по отношение на всеки отделен деец в контекста на спецификата на конкретното му престъпно проявление. При това не се констатира наличието на диспропорции от вида на визираните в разпоредбата на чл. 348, ал. 5 от НПК. Въззивният съд, съобразявайки се с трайно установената съдебна практика на българските съдилища и на ЕСПЧ, е преценил правилно, че значителният срок, изминал от осъществяване на деянията до тяхното санкциониране, следва да бъде отчетен като смекчаващо отговорността обстоятелство и на това основание е намалил размерите на наказанията на всички подсъдими. Законосъобразно и правилно е и решението му да не приложи разпоредбата на чл. 55 от НК, като определи наказанията под минималните лимити, предвидени за съответните престъпления. Вярно е, че срокът, изминал от осъществяване на престъпленията е значителен по своя размер – около осем години, но не е достатъчен, за да се приеме, че е налице и другата предпоставка на нормата на чл. 55 от НК, а именно, че и най – леките, предвидени за съответните деяния наказания, са несъразмерно тежки. Отчитането на броя на отделните деяния поотделно и в рамките на продължаваната престъпна дейност, значителният период от време, в рамките на който са осъществени, престъпната повтаряемост и установен модел на поведение на отделните подсъдими, многобройността на пострадалите и поставените в опасност лица, вида и характера на накарнените и застрашени обществени отношения, тежестта на последиците от престъпните прояви, дава основание да се приеме, че контролираният съд е определил санкциите в справедлив размер, изцяло съответен както на обществената опасност на престъпленията, така и на техните автори. В този смисъл не се налага определените от въззивния съд наказания на подсъдимите Е., К., П. и С. да бъдат коригирани в желаната от тях посока.

Единствено по отношение на подс. П. настоящият съдебен състав намира за нужно да реализира правомощията си по чл. 354, ал.2, т.1 от НПК. Въззивният съд е редуцирал най - тежките наказания, наложени на подсъдимите Е., К. и П., с близо една трета - с по две години, на подсъдимите С. и Д. с една година, докато на подс. П. санкциите са намалени само с шест месеца. Контролираният съд не е съобразил, че за разлика от другите подсъдими, осъществили множество деяния в рамките на продължаваната престъпна дейност, противоправните прояви на подс. П. са единични, извършени са в рамките на два месеца и са явно инцидентни в живота му, предвид данните за личността му. Принципът за справедливост налага намаляването на срока на наказанията, наложени му за деянието по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1, вр.

с ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1 от НК от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода и по чл. 195, ал. 2, вр. с ал.1, т. 3 и т. 4, вр. с чл. 194, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода, както и намаляване размера на общо определеното на основание чл. 23 от НК наказание от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода. Данните за личността на подс. П. - неосъждан, без други криминални прояви, работещ едновременно с обучението си като студент, младата му възраст към момента на извършване на деянията – близо до пълнолетието /20 годишен към датата на престъпленията/ дават основание за извод, че за постигане целите, визирани в чл. 36 от НК и най – вече тези на специалната превенция, не се налага ефективното изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода. Това мотивира настоящият съдебен състав да приеме, че следва на основание чл. 66, ал.1 от НК да бъде отложено изпълнението на наказанието за изпитателен срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила, като въззивното решение бъде изменено в посочения смисъл.

Докладваните след съдебното заседание молби – становища, подадени от частните обвинители, не следва да бъдат уважени. С тях се отправят искания за осъждане на подсъдимите за заплащане на разноските, направени от частните обвинители в касационното производство. Доколкото както частните обвинители, така и техният повереник – адв. Д., не се явиха в касационното съдебно заседание, настоящият съдебен състав прецени, че исканията им са неоснователни, тъй като не се установява претендираните от тях разноски реално да са направени.

Воден от изложените съображения и на основание чл. 354, ал. 2, т. 1, вр. с ал. 1, т. 4 от НПК, Върховният касационен съд, I – во наказателно отделение

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ въззивно решение № 286/16.08.2021 г., постановено по в.н.о.х.д. № 1120/ 2020 г., по описа на Апелативен съд – София, като **НАМАЛЯВА** наложените на подсъдимия П. Р. П. наказания по чл. 330, ал. 3, вр. с ал. 2, т. 1, вр. с ал. 1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1 от НК от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода и по чл. 195, ал. 2, вр. с ал.1, т. 3 и т. 4, вр. с чл. 194, ал.1, вр. с чл. 20, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл. 26, ал.1 от НК от три години и шест месеца на три години лишаване от свобода, както и размера на общо определеното на основание чл. 23 от НК наказание от три години и шест месеца на **ТРИ ГОДИНИ** лишаване от свобода, като на основание чл. 66, ал.1 от НК **ОТЛАГА** изпълнението на същото за изпитателен срок от **ТРИ ГОДИНИ** считано от влизане на присъдата в сила.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на частните обвинители Ж.В., В. В., Д. В. и В. В., лично и като законни представители на малолетната В. В.а, за осъждане на подсъдимите да им заплатят направените от тях разноски в касационното производство.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ:1.